

7. Tsivinskiy K.V. Functional structure of the control system of the electrical installation / K.V. Tsivinsky // Problems of informatization and control. – 2010. – №4. – P.100–104.

8. Jankovyi O.G. Competitiveness of the enterprise: assessment of the level and directions of improvement: monograph / O.G. Jankovyi – Odesa: Atlanta, 2013. – 470 p.

25.06.2018

УДК 338.58:65.014

JEL Classification: M400

Яблонська Наталя, Ковальова Анастасія

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ОБЛІКУ ТА УПРАВЛІННЯ ВИТРАТАМИ ПІДПРИЄМСТВА

Дана стаття присвячена розкриттю проблеми витрат на підприємствах, та розумінню завдяки чому вони формуються та які шляхи їх скорочення існують. Оскільки питання скорочення витрат в ринковій економіці посідає одне з перших місць, тому що чим ефективніше будуть використані ресурси підприємства тим конкурентоздатнішим воно буде в порівнянні з іншими. На основі цього можна сформуванати розуміння про актуальність даного питання.

У статті розглянуто категорію собівартості продукції та шляхи її зниження, методи обліку витрат які використовуються в найрозвиненіших країнах світу, таких як: стандарт-костинг, директ-костинг, система Just In Time (точно вчасно), АВС-костинг, функціонально-вартісний аналіз (ФВА), таргет-костинг, кайзен-костинг (Kaizen Costing), основні переваги даних методів та їх недоліки, слід також звертати увагу на їх особливості та направленість більшості на мотиваційне сприяння роботи персоналу, також існують певні причини чому вони не використовуються на Українських підприємствах. Розглянуто алгоритм аналізу витрат. Розглянуто види витрат на прикладі однієї з найбільш розвинутої галузі харчової промисловості в

південному регіоні – виноробної. Розкриті на прикладі підприємства витрати, та зроблений аналіз цих витрат. Проаналізована структуру та склад витрат виноробних підприємств південного регіону України за 2017 рік, та зроблено висновок що витрати на матеріальні ресурси у виноробній галузі посідають перше місце в структурі витрат на виробництво продукції. Тому були запропоновані методи економії цих ресурсів. Розглянуті шляхи підвищення ефективності трудових ресурсів, покращення їх застосування на підприємстві. Та зниження трудомісткості продукції.

Запропоновані практичні напрямки високоєфективного управління витратами. Розкриті найпоширеніший методи скорочення витрат за статтями.

Ключові слова: собівартість, підприємство, облік витрат, стандарт-костинг, директ-костинг, система точно вчасно, ABC-костинг, таргет-костинг.

Яблонская Наталья, Ковальова Анастасия

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧЕСКИЕ АСПЕКТЫ УЧЁТА И УПРАВЛЕНИЯ ЗАТРАТАМИ ПРЕДПРИЯТИЯ

Данная статья посвящена раскрытию проблемы расходов на предприятиях, и пониманию благодаря чему они формируются и какие пути их сокращения существуют. Поскольку вопрос сокращения расходов в рыночной экономике занимает одно из первых мест, так как чем эффективнее будут использованы ресурсы предприятия тем конкурентоспособным оно будет по сравнению с другими. На основе этого можно сформировать понимание об актуальности данного вопроса.

В статье рассмотрены категорию себестоимости продукции и пути ее снижения, методы учета затрат используемых в развитых странах мира, таких как стандарт-костинг, директ-костинг, система Just In Time (точно вовремя), ABC-костинг, функционально-стоимостной анализ (ФСА), таргет-костинг, кайзен-костинг (Kaizen Costing), основные преимущества данных методов и их недостатки, следует также обращать внимание на их особенности и направленность большинства на мотивационное содействие работы персонала,

также существуют определенные причины, почему они не используются на украинских предприятиях. Рассмотрен алгоритм анализа затрат. Рассмотрены виды расходов на примере одной из наиболее развитой отрасли пищевой промышленности в южном регионе - винодельческой. Раскрыты на примере расходы, и сделан анализ этих затрат. Проанализирована структура и состав расходов винодельческих предприятий южного региона Украины по 2017, и сделан вывод что затраты на материальные ресурсы в винодельческой отрасли занимают первое место в структуре затрат на производство продукции. Поэтому были предложены методы экономии этих ресурсов. Рассмотрены пути повышения эффективности трудовых ресурсов, улучшение их применения на предприятии. И снижение трудоемкости продукции.

Предложены практические направления высокоэффективного управления затратами. Раскрыты распространенный методы сокращения расходов по статьям

.Ключевые слова: себестоимость, предприятие, учет затрат, стандарт-костинг, директ-костинг, система точно вовремя, ABC-костинг, таргет-костинг.

Yablonskaya Natalie, Kovaleva Anastasia

PRODUCT COST AND WAYS OF ITS REDUCTION

This article is devoted to the disclosure of the problem of costs in enterprises, and understanding, due to what they are formed and what ways to reduce them exist. Since the issue of reducing costs in a market economy is one of the first places, because the more efficient the use of enterprise resources, the more competitive it will be compared with others. On the basis of this you can form an understanding of the relevance of this issue.

The article considers the category of production costs and ways to reduce it, the cost accounting methods used in the most developed countries of the world, such as: standard-costing, direct-costing, Just In Time (precisely on time), ABC-costing, functional-cost analysis (FIA), targeting-costing, Kaizen Costing, the main advantages of these methods and their drawbacks, should also pay attention to their features and the tendency of the majority to motivate the work of staff, there are also some reasons why they are

not used in Ukrainian cal companies. The algorithm of cost analysis is considered. The types of expenses are considered on the example of one of the most developed branch of the food industry in the southern region - wineries. The cost of an enterprise is disclosed on an example, and an analysis of these costs is made. The structure and composition of expenses of winemaking enterprises of the southern region of Ukraine for 2017 are analyzed, and the conclusion is made that the costs of material resources in the wine industry occupy the first place in the structure of production costs. Therefore, the methods of saving these resources were proposed. The article considers ways of increasing the efficiency of labor resources, improving their application at the enterprise. That decrease in the complexity of products.

Proposed practical directions of high-cost management. The most common methods of reducing the cost of articles are revealed.

Keywords: cost, enterprise, cost accounting, standard-busting, direct-booking, system precisely on time, ABC-busting, target-busting.

Постановка проблеми. Діяльність будь-якого підприємства пов'язана з витратами, які є основним обмежувальним фактором при формуванні прибутку. Сучасні тенденції розвитку економічних відносин, обумовлені посиленням конкуренції, істотно впливають на вибір методів боротьби за підвищення прибутковості підприємства. У якості конкурентної переваги багато організацій вибирають стратегію зосередження на витратах, що вимагає застосування принципово нових підходів до управління. Пошук шляхів зниження собівартості слід розглядати як важливий фактор підвищення ефективності функціонування підприємств, забезпечення стабільності їхнього розвитку у сучасних мінливих умовах. Отже, необхідною умовою для забезпечення високої результативності функціонування підприємства стає економічне обґрунтування раціонального використання усіх видів ресурсів, що обумовлює доцільність формування єдиної системи управління витратами.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Теоретичними та методичними підходами обліку та управління витратами на підприємстві розглядалися багатьма вченими –

економістами, такими як: Кругман П., Сарджент Т., Чеченко Е.В., Стожкова М.М., Волкова Н.І., Черепанова Н.О., Козакова О.М., Забавна Е.М., Занора В.О., Мочернов С.В., Симс К.. Сказане обумовлює актуальність теми цієї статті.

Мета статті: дослідження теоретичних та методичних аспектів обліку та управління витратами у сучасних умовах господарювання.

Виклад основного матеріалу дослідження. Шляхи скорочення витрат виробництва продукції є актуальною темою в наш час на будь яких підприємствах, оскільки Україна знаходиться в умовах обмеженості та економії ресурсів. Зниження витрат на підприємствах вигідно вплине на ціни продукції не тільки на національному, а й на світовому ринку, що в свою чергу дозволить отримати більший прибуток, та зробити товар більш конкурентоздатним.

Собівартість продукції є найважливішою економічною категорією, так-як вона характеризує рівень використання всіх ресурсів (змінного і постійного капіталу), що знаходяться в розпорядженні підприємства [1].

Як економічна категорія собівартість продукції виконує ряд найважливіших функцій:

- 1) визначення оптимальних розмірів підприємства;
- 2) облік і контроль всіх витрат на випуск і реалізацію продукції;
- 3) економічне обґрунтування прийняття управлінських рішень;
- 4) база для формування ціни на продукцію підприємства і визначення прибутку та рентабельності;
- 5) економічне обґрунтування доцільності вкладення інвестицій направлених на реконструкцію, технічне переозброєння і розширення підприємства.

Основними методами обліку витрат (собівартості) і розрахунку в Україні є: попередільний, позамовний, попроцесний (простий), нормативний.

Серед зарубіжних можна виділити такі, як: стандарт-костинг, директ-костинг, система Just In Time (точно вчасно), АВС-костинг, функціонально-вартісний аналіз (ФВА), таргет-костинг, Кайзен-костинг (Kaizen Costing).

Більш детально зарубіжні методи обліку витрат та їх позитивні та негативні сторони наведені в таблиці 1.

Таблиця 1
Зарубіжні методи обліку витрат їх позитивні та негативні сторони

Назва методу	Основні принципи	Переваги	Недоліки
1	2	3	4
Стандарт-костинг	<p>Метод представляє собою систему обліку витрат і калькуляції собівартості з використанням нормативних витрат.</p> <p>В основу системи покладено такі принципи:</p> <ul style="list-style-type: none"> - попереднє нормування витрат за їх елементами і статтями; - складання нормативних калькуляцій на виріб і його складові частини; 	<ul style="list-style-type: none"> - значне спрощення ведення обліку витрат; - оперативне забезпечення менеджерів інформацією про очікувані 	<ul style="list-style-type: none"> - висока залежність від складу і якості нормативної бази; - в сучасних умовах такі нормативи перестають бути реалістичними та актуальними;
Стандарт-костинг	<ul style="list-style-type: none"> - уточнення калькуляцій при зміні норм. <p>Нормування витрат здійснюється попередньо за статтями витрат: основні матеріали; оплата праці виробничих робітників; загальновиробничі витрати амортизація обладнання, орендні платежі, зарплата допоміжних робочих, комерційні витрати. Норми витрат ресурсів встановлюються в розрахунку на одиницю готової продукції. За загальновиробничих витрат, які складаються з декількох різнорідних статей, норми розробляються на певний період в грошових одиницях і в розрахунку на запланований обсяг виробництва. Протягом звітного періоду ведеться облік відхилень фактичних витрат від нормованих витрат. Суми відхилень фіксуються на спеціальних рахунках. В кінці звітного періоду вони списуються на фінансові результати і аналізуються. Далі приймається рішення щодо коригування встановлених норм і нормативів [2].</p>	<p>витрати на виробництво.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - результати, одержувані при постійній зміні базових стандартів з метою відображення поточних операцій, не виправдовують витрачених зусиль.
	<p>Сучасна система директ-костинг має два способи розрахунку:</p> <ul style="list-style-type: none"> - простий директ-костинг, при якому в складі собівартості враховуються 	<ul style="list-style-type: none"> - допомагає отримувати інформацію про 	<ul style="list-style-type: none"> - неможливо використання даного методу на

Продовж. табл. 1

1	2	3	4
Директ-костинг	<p>тільки прямі змінні витрати; - розвинений директ-костинг, при якому в собівартість включають і прямі змінні, і непрямі змінні загальногосподарські витрати. Облік собівартості ведеться в розрізі змінних витрат, постійні витрати враховуються в цілому по підприємству і їх відносять на зменшення операційного прибутку. Зміна величини маржинального доходу характеризує вплив продажних цін і змінних витрат на собівартість одиниці продукції. Величина прибутку залежить від суми постійних витрат. Взаємозв'язок показників дозволяє впливати на величину прибутку, коригуючи ціни і обсяг виробництва. Директ-костинг визначає критичний обсяг виробництва, при якому за рахунок виручки будуть покриті всі витрати виробництва без отримання прибутку.</p>	<p>прибутковість або збитковість господарської діяльності в залежності від обсягу виробництва і продажів; - дозволяє розраховувати критичну точку обсягу продажів; - оптимізувати товарний асортимент; - дає можливість прогнозувати поведінку витрат в залежності від різних факторів; - дозволяє проводити ефективну цінову політику.</p>	<p>підприємствах з нестабільними цінами на ресурси; - даний метод можливо використати лише в країнах з розвинутою ринковою економікою.</p>
Система точно вчасно (Just In Time)	<p>Система точно вчасно це одна з найрозповсюджених систем, які отримали визнання у всьому світі. Основною думкою цієї системи є те що, нічого не буде вироблено, доки в цьому не виникне необхідність. Постачання виробництва здійснюється малими партіями по необхідності, в результаті чого досягається зниження рівня запасів товарно-матеріальних цінностей. Використання цієї методики дозволяє підприємству позбутися зайвих витрат шляхом скорочення непродуктивних витрат, які складаються, зокрема, з випуску зайвої продукції, простоїв обладнання і персоналу, утримання зайвих складських приміщень, втрат, пов'язаних з наявністю дефектів виробів. При цьому попит супроводжує</p>	<p>- допомагає зменшити рівень матеріальних запасів у процесі виробництва, закупівель і готових виробів; - зменшити витрати на складування і переміщення матеріалів; - зменшення браку, простоїв устаткування і персоналу; - підвищення якості продукції</p>	<p>- складність виділення змінних і постійних витрат у складі витрат на виробництво продукції [3, с.9]; - порядок обліку змінних і постійних витрат на виробництво продукції на бухгалтерських рахунках, постійні витрати також</p>

Продовж. табл. 1

1	2	3	4
Система точно вчасно (Just In Time)	<p>продукцію протягом виробництва всього обсягу. Запаси доставляються до моменту їх використання у виробничому процесі. Частина непрямих витрат перекладається в розряд прямих.</p> <p>Оснвна увага приділяється якості, доступність і загальній вартісті продукції, а не рівню закупівельних цін.</p> <p>Система точно вчасно це одна з най розповсюджених систем, які отримали визнання у всьому світі. Основною думкою цієї системи є те що, нічого не буде вироблено, доки в цьому не виникне необхідність.</p> <p>Постачання виробництва здійснюється малими партіями по необхідності, в результаті чого досягається зниження рівня запасів товарно-матеріальних цінностей.</p> <p>Використання цієї методики дозволяє підприємству позбутися зайвих витрат шляхом скорочення непродуктивних витрат, які складаються, зокрема, з</p>	<p>- участь робочих у вирішенні проблем</p> <p>- більша гнучкість при зміні асортименту продукції</p> <p>- допомагає зменшити рівень матеріальних запасів у процесі виробництва, закупівель і готових виробів;</p> <p>- зменшити витрати на складування і переміщення матеріалів;- зменшення браку, простоїв</p>	<p>беруть участь у виробництві даного продукту і, отже, повинні бути включені в його собівартість;</p> <p>- не дає відповіді на питання, скільки коштує зроблений продукт, яка його повна собівартість.</p> <p>- складність виділення змінних і постійних витрат у складі витрат на виробництво продукції [3, с.9];</p> <p>- порядок обліку змінних і постійних витрат на виробництво продукції на бухгалтерських рахунках,</p>
Система точно вчасно (Just In Time)	<p>випуску зайвої продукції, простоїв обладнання і персоналу, утримання зайвих складських приміщень, втрат, пов'язаних з наявністю дефектів виробів.</p> <p>При цьому попит супроводжує продукцію протягом виробництва всього обсягу. Запаси доставляються до моменту їх використання у виробничому процесі. Частина непрямих витрат перекладається в розряд прямих.</p> <p>Оснвна увага приділяється якості, доступність і загальній вартісті продукції, а не рівню закупівельних цін.</p>	<p>устаткування і персоналу;- підвищення якості продукції</p> <p>- участь робочих у вирішенні проблем</p> <p>- більша гнучкість при зміні асортименту продукції.</p>	<p>постійні витрати також беруть участь у виробництві даного продукту і, отже, повинні бути включені в його собівартість;</p> <p>- не дає відповіді на питання, скільки коштує зроблений продукт, яка його повна собівартість.</p>

Продовж. табл. 1

1	2	3	4
Система точно вчасно (Just In Time)	Система точно вчасно це одна з найрозповсюджених систем, які отримали визнання у всьому світі. Основною думкою цієї системи є те що, нічого не буде вироблено, доки в цьому не виникне необхідність. Постачання виробництва здійснюється малими партіями по	- допомагає зменшити рівень матеріальних запасів у процесі виробництва, закупівель і готових виробів;	- складність виділення змінних і постійних витрат у складі витрат на виробництво продукції [3, с.9];
Система точно вчасно (Just In Time)	необхідності, в результаті чого досягається зниження рівня запасів товарно-матеріальних цінностей. Використання цієї методики дозволяє підприємству позбутися зайвих витрат шляхом скорочення непродуктивних витрат, які складаються, зокрема, з випуску зайвої продукції, простоїв обладнання і персоналу, утримання зайвих складських приміщень, втрат, пов'язаних з наявністю дефектів виробів. При цьому попит супроводжує продукцію протягом виробництва всього обсягу. Запаси доставляються до моменту їх використання у виробничому процесі. Частина непрямих витрат перекладається в розряд прямих. Основа увага приділяється якості, доступності і загальній вартості продукції, а не рівню закупівельних цін.	- зменшити витрати на складування і переміщення матеріалів;- зменшення браку, простоїв устаткування і персоналу;- підвищення якості продукції ;- участь робочих у вирішенні проблем - більша гнучкість при зміні асортименту продукції.	- порядок обліку змінних і постійних витрат на виробництво продукції на бухгалтерських рахунках, постійні витрати також беруть участь у виробництві даного продукту і, отже, повинні бути включені в його собівартість; - не дає відповіді на питання, скільки коштує зроблений продукт, яка його повна собівартість.
ABC (Activity Based Costing)	Сутність даного методу у калькуванні за видами діяльності. Метод передбачає групування сукупності непрямих витрат підприємства (загальновиробничих, адміністративних, на збут) за окремими видами діяльності, що їх викликали, з наступним розподілом цих витрат об'єктами калькування (видами продукції, робіт, послуг, за замовниками) шляхом застосування вимірників діяльності – факторів витрат.	- простота використання системи; - можливість застосування в різних сферах діяльності на та в різних галузях; - забезпечення взаємозв'язку одержуваної інформації з процесом	- низькі запаси роблять будь-які збої в роботі логістичної системи критичними; - введення системи може вимагати великих змін, яких важко досягнути на практиці.

Продовж. табл. 1

1	2	3	4
	У межах ABC – методу видом діяльності називають сукупність пов'язаних робіт або завдань, які виконуються з метою забезпечення процесів виробництва, збуту продукції, функціонування підприємства в цілому, поглинаючи при цьому відповідні ресурси підприємства.	формування витрат.	
Функціо- ально- вартісний аналіз (ФВА)	Сутність даного методу полягає в аналізі витрат на виконання виробництва. Всі об'єкти розглядаються як сукупність операцій, які вони повинні виконувати. Функції аналізуються на предмет необхідності та корисності і підрозділяються на основні, допоміжні і непотрібні. ФВА проводиться для розроблених та існуючих продуктів, щоб знизити витрати без втрати якості і включає наступні основні етапи: - збір інформації про функції досліджуваного об'єкта (призначення, техніко-економічні характеристики, собівартість і т.д.); - дослідження функцій (ступінь користі), розробка пропозицій щодо вдосконалення (зниження собівартості шляхом усунення непотрібних функцій).	- дозволяє знайти недоліки в діяльності підприємства; - допомагає розробити план діяльності по усуненню недоліків.	- важкість при аналізованні показників через їх різність; - складне розрахування та ускладнений спосіб ведення обліку.
ТАРГЕТ- костинг (Target Costing)	В основу його ідеї покладено поняття цільової собівартості. Таргет-костинг розглядає собівартість не як заздалегідь розрахований за нормативами показник, а як величину, до якої повинна прагнути організація, щоб запропонувати ринку конкурентний продукт. Тому завдання методу - розробка виробу (послуги), кошторисна собівартість якого дорівнює цільової собівартості.	- широко застосовується на етапах проектування нового виробу або модернізації застарілої продукції. ; - передбачає розрахунок собівартості виробу, виходячи з попередньо встановленої ціни реалізації.	- ресурсо - витратний аналіз оскільки необхідно дуже ретельно перераховувати усі показники та робити прогноз з урахуванням можливих ризиків.

Продовж. табл. 1

1	2	3	4
Кайзен-костинг (Kaizen Costing)	<p>Полягає у поступовому зниженні витрат на етапі виробництва продукції, в результаті якого досягається необхідний рівень собівартості і забезпечується прибутковість виробництва.</p> <p>Кайзен-костинг використовується в японській моделі управлінського обліку паралельно з таргет-костингом. Обидві системи мають однакову мету - досягнення цільової собівартості: таргет-костинг - на етапі проектування нового виробу, кайзен-костинг - на етапі його виробництва.</p> <p>Принципи кайзен полягає в тому, що фокус має бути на клієнтах - для компанії, що використовує кайзен, найважливіше, щоб їх продукція (послуги) задовольняли потреби клієнтів.</p> <p>Безперервні зміни - принцип, що характеризує саму суть кайзен, тобто, безперервні малі зміни у всіх сферах організації - постачанні, виробництві, збуті, особистісних взаємин і так далі.</p> <p>Відкрите визнання проблем - всі проблеми відкрито виносяться на обговорення.</p> <p>Пропаганда відкритості - мала ступінь відособленості (особливо в порівнянні із західними компаніями) між відділами та робочими місцями [2].</p>	<p>- дозволяє знайти недоліки в діяльності підприємства;</p> <p>- допомагає розродити план діяльності по усуненню недоліків сформувані стратегію і тактику діяльності підприємства;</p> <p>- виробити стиль управління, який би відкритість, довіру і співпрацю;</p> <p>- підтримувати сталість цілей;</p> <p>- розвивати систему заохочення, яка буде стимулювати співпрацю;</p> <p>- програма навчання персоналу.</p>	<p>- потребує достатньо високий рівень освіченості колективу</p>

Більшість з перерахованих вище методів ще не застосовуються в виноробній галузі і метод обліку витрат та способи з їх контролю в нас займають встановлені та застарілі методи якими користуються вже не перше десятиріччя.

Розглянемо алгоритм зниження витрат який застосовується на підприємствах:

- 1) класифікація видатків за категоріями;
- 2) визначаємо, які витрати підлягають мінімізації;
- 3) плануємо і скорочуємо витрати [3, с.10].

Вивчаючи проблему скорочення витрат треба концентруватися на самій галузі оскільки шляхи зниження

витрат на виробництво продукції в різних галузях істотно розрізняються.

Розглянемо види витрат на прикладі однієї з найбільш розвинутої галузі харчової промисловості в південному регіоні – виноробної. Результати оцінки витрат ведучих підприємств виноробної галузі наведемо в таблиці 2, данні для розрахунку взяті з баз даних Smida [4]

Таблиця 2

Статті витрат виноробних підприємств південного регіону України за 2017 рік в тис. грн

Статі витрат	Публічне акціонерне товариство "Коблево"	Приватне акціонерне товариство "Одесавинпром"	Приватне акціонерне товариство "Кілійський виноробний завод"	Приватне акціонерне товариство "Болградський виноробний завод"
Матеріальні витрати	373033	371194	20548	14158
Витрати на оплату праці	24149	19999	16058	4858
Відрахування на соціальні заходи	5358	4320	586	1066
Амортизація	10872	7014	89	1133
Інші оперційні витрати	116942	29612	845	5619
Разом	530354	432139	38126	26834

Розглянемо витрати в структурі за даними підприємствами, в таблиці 3.

Проаналізувавши структуру та склад витрат виноробних підприємств південного регіону України за 2017 рік, варто відмітити, що витрати на матеріальні ресурси у виноробній галузі посідають перше місце в структурі витрат на виробництво продукції. Тому логічним буде прийняти рішення економії цих ресурсів, і раціонально їх використовувати. На перший план тут виходить застосування ресурсозберігаючих технологічних процесів, треба пам'ятати що для скорочення витрат на матеріальні ресурси, та постійного розвитку підприємства, треба застосовувати сучасне обладнання і крокувати в ногу з технічним прогресом.

Таблиця 3

Структура витрат виноробних підприємств південного регіону України за 2017 рік в структурі, %

Статі витрат	Публічне акціонерне товариство "Коблево"	Приватне акціонерне товариство "Одесавин пром"	Приватне акціонерне товариство "Кілійський виноробний завод"	Приватне акціонерне товариство "Болградський виноробний завод"	Середнє значення
Матеріальні витрати	70,34	85,90	53,89	52,76	65,72
Витрати на оплату праці	4,55	4,63	42,12	18,10	17,35
Відрахування на соціальні заходи	1,01	1,00	1,54	3,97	1,88
Амортизація	2,05	1,62	0,23	4,22	2,03
Інші операційні витрати	22,05	6,85	2,22	20,94	13,01

З даних наведених в таблиці 3 з середнього значення структури по витратам для наочності доцільно побудувати діаграму (рис. 1).

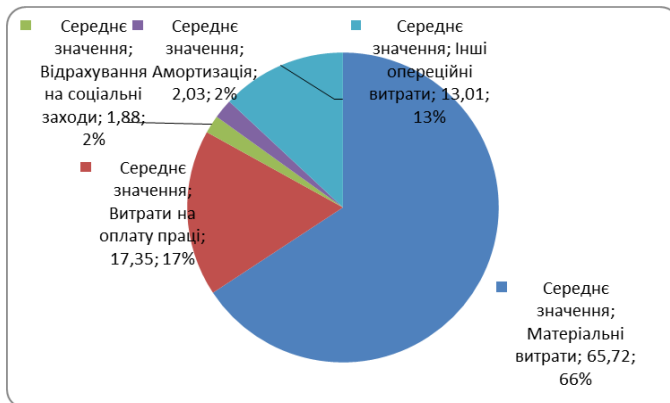

Рис.1. Структура витрат виноробних підприємств південного регіону України за 2017 рік, %

Важливо підвищення вимогливості і застосування вхідного контролю за якістю надходять від постачальників сировини і матеріалів, або же зниження якості сировини і самої продукції в цілому. Також на деяких підприємствах у скруту відмовляються від підтримки широкого асортименту і концентруються на найбільш рентабельній продукції, що в свою чергу скорочує витрати не лише матеріальні та за всіма іншими статтями [5, с.24].

Також значну частку в структурі витрат виробництв займає оплата праці 17,35%, тому актуальним постає питання збільшення продуктивності праці, скорочення чисельності адміністративно-обслуговуючого персоналу, зниження трудомісткості продукції, що випускається.

Збільшення продуктивності праці одне з завдань кожного підприємця оскільки з її ростом скорочуються загальні витрати на оплату праці в розрахунку на одиницю продукції, а отже скорочуються і загальні виплати на оплату праці.

При постановці питання по скороченню персоналу треба добре зважити це рішення і визначити ким можна поступитися, також необхідно поставити питанням про те чи вигідно тримати на підприємстві свою ремонтну бригаду, або ж буде вигідніше залучити послуги зовнішніх компаній, необхідно визначити, чи є можливість зменшити або зовсім відмовитися від службового транспорту, тощо [6].

Зниження трудомісткості продукції, зростання продуктивності праці можна досягти різними шляхами. Найбільш ефективні з них: механізація і автоматизація виробництва, розробка та застосування прогресивних, високопродуктивних технологій, заміна та модернізація застарілого обладнання. Однак потрібно не забувати і про те що поліпшення техніки на підприємство не дасть значних покращень якщо не займатися поліпшенням організації виробництва і праці.

Є багато випадків, коли підприємства беруть в лізинг більш сучасне устаткування, не підготувавшись при цьому до його експлуатації. Через це коефіцієнт використання такого устаткування дуже низький, витрачені на придбання кошти не приносять очікуваного результату.

Тобто при бажання підвищити продуктивність праці не можна забувати про те що потрібно підготуватися до роботи з новою технікою, це включає в себе:

- підготовка робочого місця;
- поповнення сировинної бази, щоб забезпечити повне завантаження нового обладнання;
- підбір кваліфікованих кадрів для роботи з новими технологіями.

На зарубіжних підприємствах розглядаються також такі чинники зниження витрат на виробництво винної продукції, як визначення і дотримання оптимального обсягу партії закупаваних матеріалів, оптимальної серії що запускається у виробництво продукції, рішення виробляти самим або закуповувати в інших окремі компоненти або комплектуючих виробів.

Відомо, що чим більше партія що закуповується сировини тим більше середньорічної запас і більше витрати, пов'язані зі складуванням цієї сировини (орендна плата за складські приміщення, втрати при тривалому зберіганні, втрати, пов'язані з інфляцією і ін.). Разом з тим придбання сировини великими партіями має свої переваги. Знижуються витрати, пов'язані з розміщенням замовлення на що одержуються товари, із прийманням цих товарів, контролем за проходженням рахунків і ін. Таким чином, виникає задача оптимального обсягу закупівлі сировини.

У поєднанні з традиційними шляхами зниження витрат на виробництво продукції знову виниклі чинники дозволять у комплексі довести витрати виробництва до оптимального рівня [7, с.203].

Висновки. Управління витратами повинно вирішувати проблеми, пов'язані зі зниженням величини витрат, тому що здійснення виробничо-господарської та інших видів діяльності підприємства потребує наявності різноманітних ресурсів - матеріальних, трудових, технічних тощо, розміри яких повинні знаходитися у певному співвідношенні. Придбання та експлуатація ресурсів підприємства передбачає понесення ним певних витрат, що об'єктивно зумовлені специфікою та обсягами господарських операцій, які здійснює дане підприємство. Витрати тісно зв'язані з прибутком, тому їх оптимізація дозволяє максимізувати прибуток, який в сучасних умовах являє собою мету діяльності багатьох підприємств різних галузей національної економіки.

Література

1. Tissu [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://tissu-nn.ru/post_8385/
2. Um.co.[Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://um.co.ua/1/1-4/1-43430.htm>
3. Бочкарев А.Н. Управлять затратами в условиях кризиса, стабильности и далекого будущего нужно по-разному // Эксперт. – 2008. – № 32. – С. 9-11.
4. Smida [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://smida.gov.ua/>
5. Колесников С.И. Из истории становления и развития управленческого учета // Все для бухгалтера. – 2008. – № 4. – С.24-25.
6. Ekonomika-pidpryemstv [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://firearticles.com/economika-pidpryemstv>
7. Юровский Б. Себестоимость продукции / Б. Юровский // Планирование. Учет. Анализ. – Харьков, 2012. – № 6. – 203 с.

1. Tissu [Elektronnyy resurs]. – Rezhym dostupu: http://tissu-nn.ru/post_8385/
2. Um.co.[Elektronnyy resurs] – Rezhym dostupu: <http://um.co.ua/1/1-4/1-43430.htm>
3. Bochkarev A.N. Upravlyat' zatratamy v uslovyakh kryzysa, stablylnosti y dalekoho budushcheho nuzhno po-raznomu // Эксперт. – 2008. – # 32. – S. 9-11.
4. Smida [Elektronnyy resurs] – Rezhym dostupu: <https://smida.gov.ua/>
5. Kolesnykov S.Y. Yz ystoryy stanovlenyya y razvytyyya upravlencheskoho ucheta // Vse dlya bukhhaltera. – 2008. – # 4. – S.24-25.
6. Ekonomika-pidpryemstv [Elektronnyy resurs]. – Rezhym dostupu: <http://firearticles.com/economika-pidpryemstv>
7. Yurovskyy B. Sebestoymost' produktsyy / B. Yurovskyy // Planyrovanye. Uchet. Analyz. – Khar'kov, 2012. – # 6. – 203 s.

26.06.2018